

Υπόθεση C-634/22

Σύνοψη της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 98, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου

Ημερομηνία καταθέσεως:

10 Οκτωβρίου 2022

Αιτούν δικαστήριο:

Sofiyski gradski sad (Βουλγαρία)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

28 Σεπτεμβρίου 2022

Εισαγγελική αρχή:

Sofiyska gradska prokuratura

Κατηγορούμενοι στην ποινική διαδικασία:

OT

PG

CR

VT

MD

Αντικείμενο της διαφοράς της κύριας δίκης

Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως υποβάλλεται από δικαστικό σχηματισμό (στο εξής: αιτών δικαστικός σχηματισμός) ο οποίος, ως τμήμα του Spetsializiran nakazatelen sad (ποινικού δικαστηρίου ειδικών αρμοδιοτήτων, στο εξής: SNS) ανέλαβε την εκδίκαση ποινικής υποθέσεως και, μετά την κατάργηση του εν λόγω δικαστηρίου, συνέχισε να εξετάζει την υπόθεση αυτή, από τις 28 Ιουλίου 2022, ως τμήμα του Sofiyski gradski sad (πρωτοδικείου της Σόφιας).

Η ποινική διαδικασία κινήθηκε το 2018 και στρέφεται κατά πέντε προσώπων που κατηγορούνται για συμμετοχή σε εγκληματική οργάνωση για τη διάπραξη

δευτερευόντων αδικημάτων με βάση το άρθρο 213a του Nakazatelen kodeks (ποινικός κώδικας, Βουλγαρία) (εκβίαση), ενώ ορισμένα από τα πρόσωπα αυτά κατηγορούνται για συγκεκριμένες πράξεις εκβίασης σε βάρος θυμάτων.

Κατά την περίοδο της εκκρεμοδικίας, ξεκίνησε η δημόσια διαβούλευση επί του σχεδίου του Zakon za izmenenie i dopalnenie na Zakona za sadebnata vlast (βουλγαρικού νόμου περί τροποποίησης και συμπλήρωσης του νόμου περί οργάνωσης των δικαστηρίων) (στο εξής: νομοσχέδιο) που προβλέπει την κατάργηση του SNS.

Στο πλαίσιο της εν λόγω δημόσιας διαβουλεύσεως, συγκλήθηκε στις 25 Φεβρουαρίου 2022 συνεδρίαση του Grazhdanski savet kam Visshia sadeben savet (συμβουλίου πολιτών του ανώτατου δικαστικού συμβουλίου), στην οποία μετείχαν, μεταξύ άλλων, ο πρόεδρος του αιτούντος δικαστικού σχηματισμού (ως πρόεδρος του SNS) και ο δικηγόρος που εκπροσωπούσε τον ΟΤ (ως εκπρόσωπος μη κυβερνητικής οργάνωσης).

Κατά τη συνεδρίαση αυτή, ο δικηγόρος του ΟΤ υποστήριξε την κατάργηση του SNS και δήλωσε ότι συμφωνεί με την αιτιολογική έκθεση του νομοσχεδίου. Ένα από τα επιχειρήματα που αναπτύσσονται στην αιτιολογική έκθεση προς στήριξη της καταργήσεως του SNS συνίσταται στο ότι κατ' αυτόν τον τρόπο διασφαλίζεται η συνταγματική αρχή της ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης και η προστασία των συνταγματικών δικαιωμάτων των πολιτών.

Κατά τη διάρκεια της ποινικής διαδικασίας, ο δικηγόρος του ΟΤ δεν ζήτησε την εξαίρεση του αιτούντος δικαστικού σχηματισμού. Ο τελευταίος δεν διαπιστώνει ούτε υποκειμενικούς λόγους εξαιρέσεως. Ωστόσο, λαμβανομένου υπόψη ότι οι λόγοι εξαιρέσεως πρέπει να εκτιμώνται βάσει αντικειμενικής προσεγγίσεως, ο αιτών δικαστικός σχηματισμός επισημαίνει ότι η προπαρατεθείσα δήλωση του δικηγόρου του ΟΤ δημιουργεί βάσιμες αμφιβολίες ως προς την αντικειμενική ύπαρξη επαρκών εγγυήσεων ανεξαρτησίας και αμεροληψίας του SNS.

Αντικείμενο της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως

Ο αιτών δικαστικός σχηματισμός ζητεί να διαπιστωθεί εάν η διαδικασία και η αιτιολογική έκθεση για τη θέσπιση του νόμου περί καταργήσεως του SNS συνάδουν με το δίκαιο της Ένωσης, εάν θίγουν την ανεξαρτησία των δικαστών του SNS και, σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, εάν οι δικαστές αυτοί πρέπει να εξακολουθήσουν να ασκούν δικαιοδοτικό έργο.

Ο αιτών δικαστικός σχηματισμός εκτιμά ότι η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως είναι παραδεκτή, καθόσον εκκρεμεί ενώπιόν του διαφορά και, στο πλαίσιο της διαδικασίας αυτής, καλείται να αποφανθεί με δικαιοδοτική πράξη. Η απάντηση του Δικαστηρίου στα προδικαστικά ερωτήματα είναι αναγκαία, κατά τον αιτούντα δικαστικό σχηματισμό, ώστε ο τελευταίος να είναι σε θέση, στο πλαίσιο τόσο της παρούσας ποινικής διαδικασίας όσο και των λοιπών υποθέσεων που οφείλει να περατώσει εκ του νόμου, να εξετάσει αν πρέπει να αποφανθεί επί της ουσίας, να

εκδώσει διαδικαστική πράξη ή να απεκδυθεί της αρμοδιότητάς του λόγω μεροληψίας.

Προδικαστικά ερωτήματα

1. Έχουν το άρθρο 2 ΣΕΕ, το άρθρο 6, παράγραφοι 1 και 3, ΣΕΕ καθώς και το άρθρο 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΣΕΕ σε συνδυασμό με το άρθρο 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης την έννοια ότι θίγεται η ανεξαρτησία δικαστηρίου το οποίο καταργείται με την επελθούσα τροποποίηση του *Zakon za sadebnata vlast* (νόμου περί οργανώσεως των δικαστηρίων) (DV αριθ. 32/26.04.2022, με ισχύ από τις 27 Ιουλίου 2022), όταν οι δικαστές του δικαστηρίου αυτού οφείλουν να εκδικάζουν έως την ημερομηνία αυτή καθώς και μετά από αυτήν τις υποθέσεις στις οποίες έχουν προηγηθεί προκαταρκτικές διαδικασίες, σε περίπτωση που η κατάργηση του δικαστηρίου ανάγεται στη διαφύλαξη της συνταγματικής αρχής της ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης και της προστασίας των συνταγματικών δικαιωμάτων των πολιτών, χωρίς όμως να τεκμηριώνεται δεόντως το συμπέρασμα ότι οι εν λόγω αρχές παραβιάστηκαν;

2. Έχουν οι εν λόγω διατάξεις του δικαίου της Ένωσης την έννοια ότι αποκλείουν εθνικές διατάξεις, όπως αυτές του νόμου για την τροποποίηση και συμπλήρωση του νόμου περί οργανώσεως των δικαστηρίων (DV αριθ. 32/26.04.2022), οι οποίες συνεπάγονται την πλήρη κατάργηση ανεξάρτητης δικαστικής αρχής στη Βουλγαρία (του ποινικού δικαστηρίου ειδικών αρμοδιοτήτων) με το ανωτέρω σκεπτικό και τη μετάθεση των δικαστών (συμπεριλαμβανομένου του δικαστή του δικαστικού σχηματισμού που επιλαμβάνεται της συγκεκριμένης ποινικής υποθέσεως) από το δικαστήριο αυτό σε διάφορα άλλα δικαστήρια, αλλά υποχρεώνουν τους δικαστές να εξακολουθήσουν την εκδίκαση των υποθέσεων οι οποίες εκκρεμούν ενώπιον του καταργηθέντος δικαστηρίου και των οποίων την εξέταση έχουν ήδη ξεκινήσει;

3. Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, ποιες διαδικαστικές πράξεις πρέπει να διενεργούν –λαμβανομένης υπόψη και της υπεροχής του δικαίου της Ένωσης– οι δικαστές των δικαστηρίων που μόλις καταργήθηκαν όσον αφορά τις υποθέσεις του καταργηθέντος δικαστηρίου (τις οποίες οφείλουν να περατώσουν εκ του νόμου), δεδομένης και της υποχρεώσεώς τους να ελέγχουν ακριβώς εάν πρέπει να απεκδυθούν της αρμοδιότητάς τους λόγω μεροληψίας; Ποιες συνέπειες θα είχε τούτο για τις δικονομικές κρίσεις του καταργηθέντος δικαστηρίου επί των υποθέσεων που πρέπει να περατωθούν εκ του νόμου και για τις πράξεις περατώσεως των υποθέσεων αυτών;

Σχετικές διατάξεις του δικαίου της Ένωσης και σχετική νομολογία της Ένωσης

Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, άρθρο 2, άρθρο 6, παράγραφοι 1 και 3, άρθρο 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο

Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, άρθρο 47

Κανονισμός 2020/2092 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2020, περί γενικού καθεστώτος αιρεσιμότητας για την προστασία του προϋπολογισμού της Ένωσης, αιτιολογικές σκέψεις 9 και 10, άρθρο 2

Απόφαση της 19ης Σεπτεμβρίου 2006, Wilson (C-506/04, EU:C:2006:587).

Απόφαση της 26ης Ιανουαρίου 2010, Transportes Urbanos y Servicios Generales (C-118/08, EU:C:2010:39).

Απόφαση της 17ης Ιουλίου 2014, Torresi (C-58/13 και C-59/13, EU:C:2014:2088).

Απόφαση της 9ης Οκτωβρίου 2014, TDC (C-222/13, EU:C:2014:2265).

Απόφαση της 6ης Οκτωβρίου 2015, Consorci Sanitari del Maresme (C-203/14, EU:C:2015:664).

Απόφαση της 20ής Απριλίου 2021, Repubblika (C-896/19, EU:C:2021:311).

Απόφαση της 18ης Μαΐου 2021, Asociația «Forumul judecătorelor Din România» κ.λπ. (C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 και C-397/19, EU:C:2021:393).

Απόφαση της 6ης Οκτωβρίου 2021, W.Ż. (τμήμα εκτάκτου ελέγχου και δημοσίων υποθέσεων του Ανωτάτου Δικαστηρίου – διορισμός)(C-487/19, EU:C:2021:798).

Διατάξεις της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών και νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου

Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, άρθρα 6 και 13

Απόφαση του ΕΔΔΑ της 1ης Δεκεμβρίου 2020 στην υπόθεση Ástráðsson κατά Ισλανδίας, CE:ECHR:2020:1201JUD002637418.

Απόφαση του ΕΔΔΑ της 9ης Μαρτίου 2021 στην υπόθεση Bilgen κατά Τουρκίας, CE:ECHR:2021:0309JUD000157107.

Σχετικές εθνικές διατάξεις

Σύνταγμα της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας, άρθρο 119, άρθρο 129, παράγραφοι 1 και 3, άρθρο 130α

Zakon za sadebnata vlast (νόμος περί οργανώσεως των δικαστηρίων), άρθρο 30, παράγραφος 1, παράγραφος 2, σημεία 8 και 20, παράγραφος 3, παράγραφος 4, παράγραφος 5, σημεία 1, 4, 5, 6, 7, 12 και 13, άρθρο 161, παράγραφοι 1 και 2, άρθρο 165, παράγραφοι 1, 2 και 3, άρθρο 194

Zakon za izmenenie i dopalnenie na Zakona za sadebnata vlast (νόμος περί τροποποίησης και συμπλήρωσης του νόμου περί οργανώσεως των δικαστηρίων, DV αριθ. 32, της 26ης Απριλίου 2022, σε ισχύ από τις 28 Ιουλίου 2022), παράγραφοι 44, 49, 50, 51, 52, 53, 59 και 67 των μεταβατικών και τελικών διατάξεων

Nakazatelen kodeks (ποινικός κώδικας), άρθρο 213a

Nakazatelno-protsesualen kodeks (κώδικας ποινικής δικονομίας), άρθρα 29, 31, 485 και 486.

Συνοπτική έκθεση των πραγματικών περιστατικών και της πορείας της διαδικασίας

- 1 Η ποινική διαδικασία κινήθηκε βάσει κατηγορητηρίου που κατατέθηκε στο SNS κατά πέντε προσώπων τα οποία κατηγορούνταν ότι συμμετείχαν σε εγκληματική οργάνωση με σκοπό τη διάπραξη δευτερευόντων αδικημάτων, δυνάμει του άρθρου 213a του Nakazatelen kodeks (ποινικού κώδικα, Βουλγαρία) (εκβίαση).
- 2 Ο ΟΤ είναι ένας από τους κατηγορούμενους. Κατηγορείται ότι συμμετείχε στην εγκληματική οργάνωση από τις αρχές Δεκεμβρίου 2016, χωρίς να προσδιορίζεται πιο συγκεκριμένη ημερομηνία, έως τις 14 Νοεμβρίου 2018 στη Βουλγαρία. Το αδίκημα αυτό τιμωρείται με στερητική της ελευθερίας ποινή άνω των τριών ετών.
- 3 Κατά τη διάρκεια της ανακριτικής διαδικασίας, επιβλήθηκε στον ΟΤ το περιοριστικό μέτρο της προσωρινής κρατήσεως στις 16 Νοεμβρίου 2018. Με διάταξη της 2ας Απριλίου 2019, το Apelativen spetsializiran sad (ποινικό εφετείο ειδικών αρμοδιοτήτων) μετέτρεψε το περιοριστικό μέτρο της προσωρινής κρατήσεως σε κατ' οίκον περιορισμό.
- 4 Με διάταξη της 5ης Αυγούστου 2019, το Apelativen spetsializiran sad μετέτρεψε το περιοριστικό μέτρο του κατ' οίκον περιορισμού κατά του ΟΤ σε καταβολή εγγυήσεως ύψους 20 000 BGN [βουλγαρικών λέβα].
- 5 Με διάταξη της 28ης Ιανουαρίου 2020, ο αιτών δικαστικός σχηματισμός μείωσε την εγγύηση των 20 000 BGN σε 10 000 BGN και, ακολούθως, με διάταξη της 28ης Ιουνίου 2021, σε 2 000 BGN.
- 6 Η ποινική διαδικασία κατέστη εκκρεμής ενώπιον του SNS στις 12 Ιουλίου 2019 και ανατέθηκε σε εισηγητή δικαστή. Στις 26 Νοεμβρίου 2019, ανατέθηκε σε άλλον εισηγητή δικαστή, διότι ο αρχικός εισηγητής αποσπάσθηκε σε διαφορετικό δικαστήριο.

- 7 Στις 28 Νοεμβρίου 2019, ο δεύτερος εισηγητής ζήτησε να εξαιρεθεί λόγω μεροληψίας, δεδομένων των σχέσεών του με έναν από τους διαδίκους. Την ίδια ημέρα, η διαδικασία ανατέθηκε στον εισηγητή δικαστή, ο οποίος είναι και πρόεδρος του αιτούντος δικαστικού σχηματισμού.
- 8 Στις 28 Ιανουαρίου 2020, ο αιτών δικαστικός σχηματισμός διεξήγαγε δημόσια προκαταρκτική διαδικασία.
- 9 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 11ης Μαρτίου 2020, η κύρια διαδικασία δεν εκκίνησε λόγω απουσίας του πολιτικώς ενάγοντος για σοβαρούς λόγους (υγείας).
- 10 Η επόμενη επ' ακροατηρίου συζήτηση, η οποία ορίστηκε για τις 7 Μαΐου 2020, αναβλήθηκε για τις 2 Ιουνίου 2020 κατόπιν ακυρώσεως των δημόσιων συνεδριάσεων των βουλγαρικών δικαστηρίων από το Vissh sadeben savet (ανώτατο δικαστικό συμβούλιο) λόγω της επιδημικής καταστάσεως και του ποσοστού μεταδοτικότητας της νόσου COVID-19.
- 11 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 2ας Ιουνίου 2020, εκκίνησε η κύρια διαδικασία και η διεξαγωγή αποδείξεων.
- 12 Μέχρι σήμερα, έχουν πραγματοποιηθεί δώδεκα επ' ακροατηρίου συζητήσεις, σε έξι από τις οποίες εξετάστηκαν μάρτυρες, ενώ κατά τις υπόλοιπες έξι δεν εξελίχθηκε η διαδικασία ελλείψει διαδικαστικών προϋποθέσεων.
- 13 Η επ' ακροατηρίου συζήτηση που είχε ορισθεί για τις 26 Οκτωβρίου 2020 αναβλήθηκε λόγω απουσίας του ΟΤ για σοβαρούς λόγους (υγείας).
- 14 Η επ' ακροατηρίου συζήτηση που ήταν προγραμματισμένη για τις 21 Απριλίου 2021 αναβλήθηκε διότι οι διάδικοι δεν συμφώνησαν να εξετασθούν μέσω τηλεδιασκέψεως οι μάρτυρες που είχαν κληθεί για τη διεξαγωγή αποδείξεων.
- 15 Η επ' ακροατηρίου συζήτηση που ορίστηκε για τις 15 Οκτωβρίου 2021 αναβλήθηκε λόγω απουσίας του ΟΤ για σοβαρούς λόγους (υγείας).
- 16 Η επ' ακροατηρίου συζήτηση που ορίστηκε για τις 3 Νοεμβρίου 2021 αναβλήθηκε λόγω απουσίας του συνηγόρου άλλου κατηγορουμένου.
- 17 Η επ' ακροατηρίου συζήτηση που ορίστηκε για τις 18 Μαρτίου 2022 αναβλήθηκε λόγω απουσίας άλλου κατηγορουμένου λόγω ασθένειας.
- 18 Η επ' ακροατηρίου συζήτηση που ορίστηκε για τις 27 Μαρτίου 2022 αναβλήθηκε λόγω απουσίας του συνηγόρου ενός κατηγορουμένου.
- 19 Στην πορεία όλης της ένδικης διαδικασίας, κανένας από τους διαδίκους δεν ζήτησε την εξαίρεση του αιτούντος δικαστικού σχηματισμού, του προέδρου του ή των λαϊκών δικαστών.

Κύρια επιχειρήματα των διαδίκων της κύριας δίκης

- 20 Στο πλαίσιο της συζητήσεως του νομοσχεδίου, κατά τη συνεδρίαση του συμβουλίου πολιτών του ανώτατου δικαστικού συμβουλίου, στις 25 Φεβρουαρίου 2022, ο δικηγόρος του ΟΤ δήλωσε δημοσίως ότι η κατάργηση του SNS αποτελούσε «για τους πολίτες, τους δικαστές, τους εισαγγελείς και τους συνηγόρους το πρώτο βήμα για μια δίκαιη και ταχεία δίκη». Κατόπιν της εν λόγω δηλώσεως του δικηγόρου του ΟΤ, ο αιτών δικαστικός σχηματισμός ανέμενε την υποβολή αιτιολογημένης αιτήσεως εξαιρέσεως μετά την ψήφιση του νομοσχεδίου· τούτο όμως δεν συνέβη.
- 21 Προς στήριξη της δηλώσεως αυτής, ο δικηγόρος του ΟΤ επικαλέστηκε προσωπική πείρα από ποινικές υποθέσεις στις οποίες είχε εκπροσωπήσει κατηγορουμένους ενώπιον του SNS και προέβαλε σειρά αιτιάσεων, ιδίως: αυτόματη σύνδεση προσώπων με σκοπό τις έρευνες της SNS εις βάρος τους· επιβολή χαμηλών ποινών για αδικήματα με υψηλό πλαίσιο ποινής· μακρά περίοδο προσωρινής κρατήσεως· χρήση της μακράς αυτής περιόδου ως μέσο άσκησης πίεσης για τη σύναψη συμφωνίας [με την εισαγγελική αρχή]· υψηλό αριθμό αδειών για τη χρήση ειδικών ερευνητικών μεθόδων που υπερβαίνει το δημόσιο συμφέρον· ανεπαρκή μέτρα για την προστασία των μαρτύρων· διεξαγωγή επ' ακροατηρίου συζητήσεων για αδικήματα με υψηλό πλαίσιο ποινής, μολονότι οι κατηγορούμενοι ή οι νόμιμοι εκπρόσωποί τους κωλύονταν αντικειμενικώς να παραστούν.
- 22 Ως εκ τούτου, ο δικηγόρος του ΟΤ συνήγαγε το συμπέρασμα ότι το SNS, ως ανεξάρτητη δικαστική αρχή, δεν αποτελεί εγγυητή δίκαιης δίκης και ότι δεν είναι αναγκαίο να συνενωθούν ορισμένες διαδικασίες σε δικαστήριο ειδικών αρμοδιοτήτων, καθόσον οι δικαστές των περιφερειακών δικαστηρίων και του Sofiyski gradski sad (πρωτοδικείου της Σόφιας, Βουλγαρία) ήταν επαρκώς προετοιμασμένοι για την εκδίκαση και των διαδικασιών αυτών.
- 23 Κατά τον αιτούντα δικαστικό σχηματισμό, η κατάργηση του SNS, όπως εφαρμόστηκε και αιτιολογήθηκε, αντιβαίνει στην αρχή του κράτους δικαίου, παραβιάζει την ανεξαρτησία της εν λόγω δικαστικής αρχής και τη διάκριση των εξουσιών και συνιστά μορφή πίεσεως εκ μέρους της νομοθετικής και της εκτελεστικής εξουσίας.
- 24 Ο αιτών δικαστικός σχηματισμός εκτιμά ότι οι αιτιάσεις σε βάρος του SNS που συνίστανται στο ότι η ύπαρξή του και ο τρόπος λειτουργίας του παραβιάζουν τις αρχές της ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης και της προστασίας των δικαιωμάτων των πολιτών δεν στηρίζονται σε κανένα συγκεκριμένο στοιχείο. Διάφορα επιχειρήματα σε σχέση με την πραγματική δραστηριότητα και τα αποτελέσματα του SNS αγνοήθηκαν, ενώ απορρίφθηκαν και όλα τα αιτήματα για σχετική έκθεση πραγματογνωμοσύνης η οποία θα δημοσιοποιούνταν και θα αποτελούσε αντικείμενο διαβούλευσης. Η νομοθετική διαδικασία διεξήχθη κατεπειγόντως, με περιορισμένες προθεσμίες για δημόσια διαβούλευση, και με βάση μόνο μερική και προσωρινή εκτίμηση της αποτελεσματικότητάς της. Κατά τον αιτούντα

δικαστικό σχηματισμό, τούτο εγείρει αμφιβολίες ότι η κατάργηση του SNS οφείλεται σε επικρίσεις που αφορούν τη νομολογία του και κατ' αυτόν τον τρόπο ασκείται, μέσω φαινομενικώς νόμιμων μέτρων, ισχυρή πίεση στην ανεξαρτησία του SNS.

- 25 Κατά τη συζήτηση του νομοσχεδίου, ειδικότερα κατά τη συνεδρίαση της 14ης Απριλίου 2022 της Narodno sabranie (Εθνικής Συνελεύσεως), προβλήθηκαν πολυάριθμες αβάσιμες και προσβλητικές εκτιμήσεις οι οποίες, κατά τον αιτούντα δικαστικό σχηματισμό, βλάπτουν τη φήμη του SNS, ως δικαστικής αρχής, και των δικαστών του. Κατά τη νομολογία του ΕΔΔΑ, η συνεχής εμπιστοσύνη των υποκειμένων του δικαίου στα δικαστήρια συνιστά τη βάση για την τήρηση των απαιτήσεων ανεξαρτησίας και αμεροληψίας του δικαστηρίου.
- 26 Δεδομένου ότι η συζήτηση του νομοσχεδίου ήταν δημόσια, οι διάδικοι και οι μάρτυρες στις διαδικασίες του SNS γνωρίζουν το σκεπτικό της καταργήσεώς του και τις εκτιμήσεις για το έργο του. Συνεπώς, θα μπορούσαν να συμπεράνουν ότι όλες οι διαδικασίες που έχουν περατωθεί και εκκρεμούν ενώπιον του SNS εκδικάζονται από δικαστική αρχή στην οποία ο νομοθέτης, επισήμως, δεν αναγνωρίζει την ιδιότητα του ανεξάρτητου δικαστηρίου και του εγγυητή των δικαιωμάτων των πολιτών, όπως μαρτυρά η εισηγητική έκθεση και η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του νομοσχεδίου. Ο αιτών δικαστικός σχηματισμός εκτιμά ότι τούτο προκαλεί ανασφάλεια δικαίου και θέτει τους δικαστές του SNS σε κατάσταση κατά την οποία η ανεξαρτησία και η αμεροληψία τους μπορούν να αμφισβητηθούν ανά πάσα στιγμή μέχρι την οριστική περάτωση της διαδικασίας και να αποτελέσουν λόγο αναθεωρήσεως των διαδικασιών που έχουν ήδη περατωθεί.

Συνοπτική έκθεση του σκεπτικού της διατάξεως περί παραπομπής

- 27 Σύμφωνα με το Σύνταγμα της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας, δικαιοδοτικά καθήκοντα ασκούν το Varhoven kasatsionen sad (Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο, Βουλγαρία), το Varhoven administrativen sad (Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο, Βουλγαρία), τα δευτεροβάθμια, τοπικά, στρατιωτικά και περιφερειακά δικαστήρια. Επιπλέον, δικαστήρια ειδικών αρμοδιοτήτων μπορούν να συσταθούν με νόμο, αλλά δεν επιτρέπεται η σύσταση έκτακτων δικαστηρίων.
- 28 Τα δικαστήρια ειδικών αρμοδιοτήτων στη Βουλγαρία συγκροτήθηκαν το 2011. Αρχικά, αναλάμβαναν υποθέσεις εγκλημάτων που διαπράττονταν από οργανωμένες εγκληματικές ομάδες. Το 2015, η δικαιοδοσία τους επεκτάθηκε σε υποθέσεις εγκλημάτων κατά της Δημοκρατίας και το 2017 σε υποθέσεις αδικημάτων διαφθοράς κατά ορισμένων ομάδων προσώπων –προσώπων με υψηλά δημόσια αξιώματα.
- 29 Ο τρόπος διορισμού των δικαστών στα δικαστήρια ειδικών αρμοδιοτήτων αντιστοιχεί στον τρόπο διορισμού των δικαστών στα άλλα δικαστήρια. Όλοι διορίζονται κατόπιν υποβολής αιτήσεως υποψηφιότητας και διεξαγωγής σχετικού διαγωνισμού που αντιστοιχούν στις ανάλογες διαδικασίες για τους λοιπούς

δικαστές και εισαγγελείς στη χώρα, και έχουν το ίδιο καθεστώς. Οι εγγυήσεις ανεξαρτησίας των δικαστών στα δικαστήρια ειδικών αρμοδιοτήτων είναι οι ίδιες με εκείνες των υπόλοιπων δικαστών και εισαγγελέων.

- 30 Το Konstitutsionen sad (Συνταγματικό Δικαστήριο, Βουλγαρία) έχει αποφανθεί δύο φορές (απόφαση αριθ. 10 της 15ης Νοεμβρίου 2011 και απόφαση αριθ. 6 της 27ης Μαρτίου 2018) επί της συμβατότητας των δικαστηρίων ειδικών αρμοδιοτήτων με το βουλγαρικό Σύνταγμα. Οι εν λόγω αποφάσεις απορρίπτουν τον ισχυρισμό ότι τα ποινικά δικαστήρια ειδικών αρμοδιοτήτων είναι έκτακτα δικαστήρια. Σε αυτές επισημαίνεται ότι τα συγκεκριμένα δικαστήρια στηρίζονται στους γενικούς κανόνες κατά την άσκηση των δικαιοδοτικών καθηκόντων τους και οι δικαστές διορίζονται, μετατίθενται, προάγονται και παύονται με βάση τους ίδιους κανόνες που ισχύουν για τους δικαστές των άλλων δικαστηρίων. Απορρίπτεται επίσης η άποψη ότι το δικαστήριο αποτελεί έκτακτο δικαστήριο λόγω της εξειδίκευσης βάσει υποκειμένου και αντικειμένου.
- 31 Στις 26 Απριλίου 2022 εκδόθηκε ο Zakon za izmenenie i dopalnenie na zakona za sadebnata vlast (νόμος περί τροποποίησης και συμπλήρωσης του νόμου περί οργάνωσης των δικαστηρίων). Αυτός προβλέπει την κατάργηση, από τις 28 Ιουλίου 2022, των ποινικών δικαστηρίων ειδικών αρμοδιοτήτων (πρώτου και δεύτερου βαθμού) και των σχετικών εισαγγελικών αρχών. Η δικαιοδοσία για τις υποθέσεις που εκκρεμούσαν ενώπιόν τους κατά τη συγκεκριμένη ημερομηνία μεταβάλλεται υπό την έννοια ότι το Sofiyski gradski sad (πρωτοδικείο της Σόφιας, Βουλγαρία) υποκαθιστά το Spetsializiran nakazatelen sad (ποινικό δικαστήριο ειδικών αρμοδιοτήτων) και το Sofiyski apelativen sad (εφετείο της Σόφιας) υποκαθιστά το Apelativen Spetsializiran nakazatelen sad (ποινικό εφετείο ειδικών αρμοδιοτήτων).
- 32 Ο νόμος προβλέπει ότι, από της δημοσίευσής του μέχρι την ημερομηνία καταργήσεως των ποινικών δικαστηρίων ειδικών αρμοδιοτήτων, τα δικαστήρια αυτά οφείλουν να εισάγουν προς εκδίκαση νέες υποθέσεις και να εκδικάζουν όσες έχουν ήδη εισαχθεί. Οι υποθέσεις στις οποίες έχει διεξαχθεί προκαταρκτική διαδικασία περατώνονται από τον εκάστοτε δικαστικό σχηματισμό ενώπιον του οποίου εκκρεμούν και δεν μπορούν να επανεκκινήσουν. Για τον σκοπό αυτόν, ο νόμος προβλέπει την καταχώριση των υποθέσεων στο Sofiyski gradski sad (πρωτοδικείο της Σόφιας, Βουλγαρία) ή στο Sofiyski apelativen sad (εφετείο της Σόφιας, Βουλγαρία), την τροποποίηση των σχετικών εντολών των λαϊκών δικαστών που μετέχουν σε αυτές, οι οποίοι στη συνέχεια θεωρούνται λαϊκοί δικαστές στο Sofiyski gradski sad και την απόσπαση των δικαστών που δεν διορίστηκαν εκ νέου, στο Sofiyski gradski sad ή στο Sofiyski Apelativen sad, ώστε να τις περατώσουν (τις υποθέσεις).
- 33 Ο νόμος επιβάλλει στο ανώτατο δικαστικό συμβούλιο να διορίζει χωρίς νέα διαδικασία υποβολής υποψηφιότητας τους δικαστές και τους εισαγγελείς, αλλά ισχύουν ορισμένοι περιορισμοί (ποσόστωση) όσον αφορά τον αριθμό των οικείων δικαστών που μπορούν να διοριστούν στο ίδιο δικαστήριο. Οι κανόνες αυτοί τίθενται σε ισχύ με τη δημοσίευση του νόμου και παρεκκλίνουν από τους

γενικούς κανόνες σχετικά με τον επαναδιορισμό των δικαστών σε περίπτωση καταργήσεως ή περιορισμού δικαστηρίου. Ο νόμος υποχρεώνει το ανώτατο δικαστικό συμβούλιο να διορίζει εκ νέου δικαστές και εισαγγελείς με προσωρινή ισχύ έως τις 10 Ιουνίου 2022 (η άσκηση ένδικου βοηθήματος κατά της αποφάσεως αυτής δεν έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα).

- 34 Ο γενικός εισαγγελέας προσέβαλε τις εν λόγω διατάξεις ενώπιον του Konstitutsionen sad (Συνταγματικού Δικαστηρίου, Βουλγαρία) και, κατά συνέπεια, το ανώτατο δικαστικό συμβούλιο ανέστειλε τις διαδικασίες επαναδιορισμού δικαστών των ποινικών δικαστηρίων ειδικών αρμοδιοτήτων. Με την απόφαση αριθ. 7 της 14ης Ιουλίου 2022, το Konstitutsionen sad (Συνταγματικό Δικαστήριο, Βουλγαρία) έκρινε ότι οι εν λόγω διατάξεις είναι αντισυνταγματικές, καθόσον παραβιάζουν την αρχή της διακρίσεως των εξουσιών και θίγουν την ανεξαρτησία των δικαστών. Κατόπιν της αποφάσεως αυτής, επαναλήφθηκαν οι διαδικασίες εκ νέου διορισμού των δικαστών των ποινικών δικαστηρίων ειδικών αρμοδιοτήτων σύμφωνα με τους γενικούς κανόνες.